

Primární versus sekundární transport pacienta s $ISS \geq 16$ ve spádové oblasti TC FN Brno

Krtička M, Bilík A, Petráš M
Klinika úrazové chirurgie TC FN Brno a LF MU Brno

Úvod

„Vojá
přež
mobi

„jako
nísta
urgy.“

baron Dominique-Jean Larrey

Triáž pozitivní pacient

Mechanismus poranění

Pád z výše ≥ 6 m

Přejetí vozidlem

Sražení vozidlem, rychlost ≥ 35 km/h

Katapultáž z vozidla

Zaklínění ve vozidle

Smrt spolujezdce

Anatomická poranění

Pronikající kraniocerebrální

Nestabilní hrudní stěna

Pronikající hrudní poranění

Pronikající břišní poranění

Nestabilní pánevní kruh

Zlomeniny ≥ 2 dlouhých kostí

Fyziologické ukazatele

GCS ≤ 13

TK syst. ≤ 90 mm Hg

DF $\leq 10/\text{min} \geq 29/\text{min}$

Pomocná kritéria

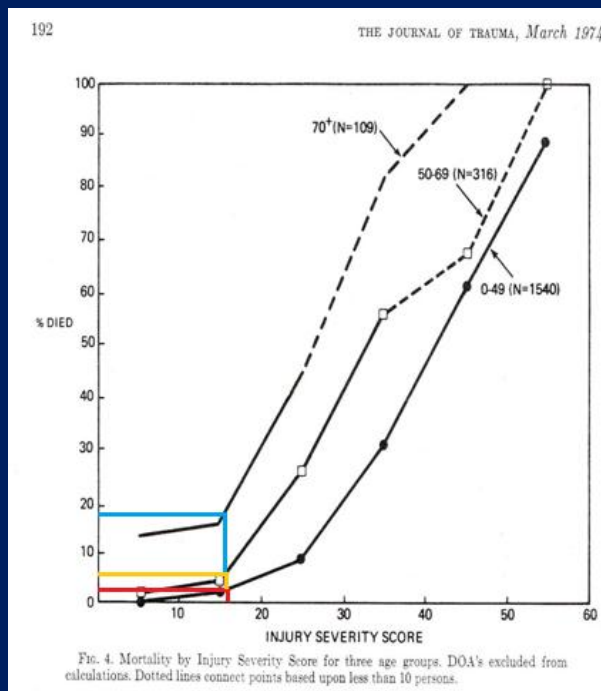
Věk ≤ 6 let

Věk ≥ 60 let

Kardiopulmonální komorbidita

Pacient s $ISS \geq 16$

Injury Severity Score (ISS)

$ISS \geq 16$

- vážné monotrauma
- polytrauma

Proč primárně do traumacentra ?

1.) „Materiální vybavení“

Proč primárně do traumacentra ?

1.) Materiální vybavení

2.) Personální vybavení

Proč primárně do traumacentra ?

1.) Materiální vybavení

2.) Personální vybavení

3.) Zkušenosti

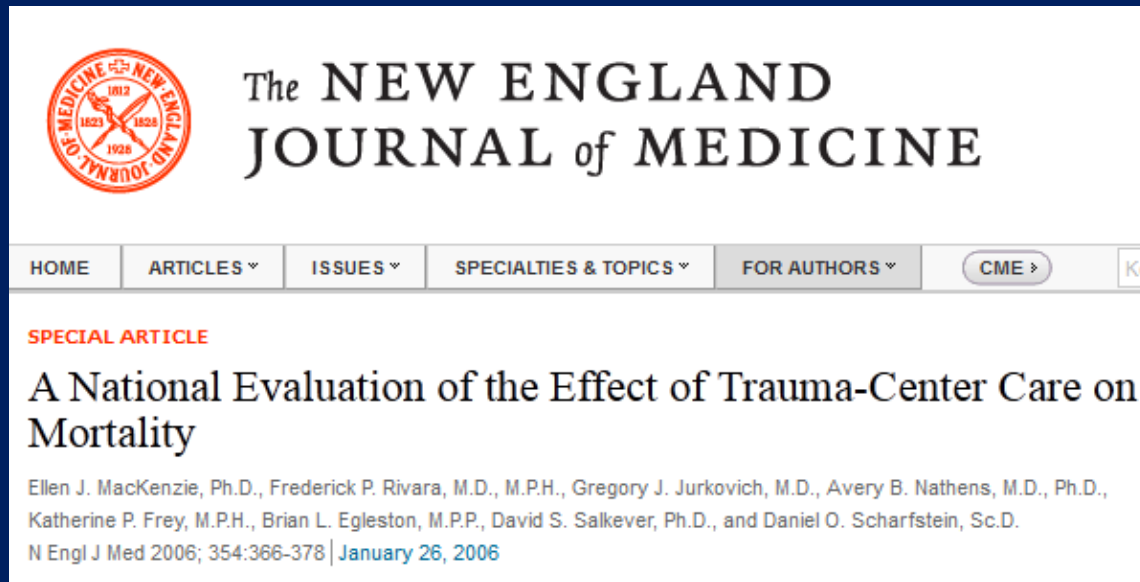

Postulát

- Těžce zraněný pacient jednoznačně profituje z primárního transportu a ošetření v traumacentru nejvyššího stupně

Evidence Based Medicine

- Pacienti s $ISS \geq 16$ měli o 25% nižší mortalitu, byli-li primárně ošetřeni v traumacentru I. stupně, oproti pacientům ošetřených mimo traumacentrum.

Evidence Based Medicine

NCBI Resources ▾ How To ▾

PubMed.gov
US National Library of Medicine
National Institutes of Health

PubMed ▾

[Advanced](#)

[Display Settings:](#) ☒ Abstract

[J Trauma Acute Care Surg.](#) 2012 Jun;72(6):1510-5; discussion 1515-7.

The mortality benefit of direct trauma center transport in a regional trauma system: a population-based analysis.

[Haas B](#), [Stukel TA](#), [Gomez D](#), [Zagorski B](#), [De Mestral C](#), [Sharma SV](#), [Rubenfeld GD](#), [Nathens AB](#).

Department of Surgery, University of Toronto, Toronto, Ontario, Canada. barbara.haas@utoronto.ca

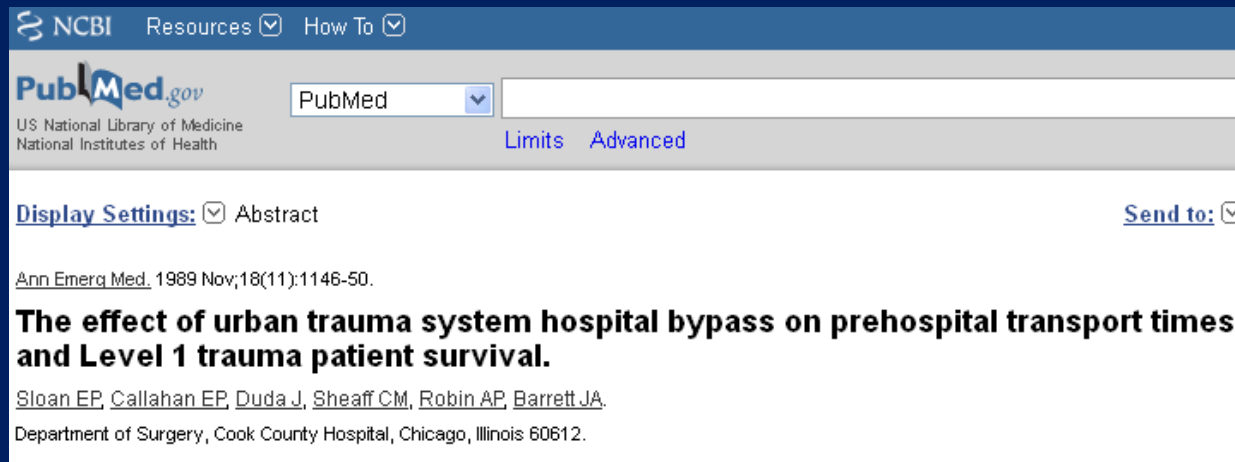
- Primární ošetření pacienta s $ISS \geq 16$ mimo traumacentrum je spojené s nejméně 30% zvýšením mortality v prvních 48 hodinách po úrazu.

Evidence Based Medicine

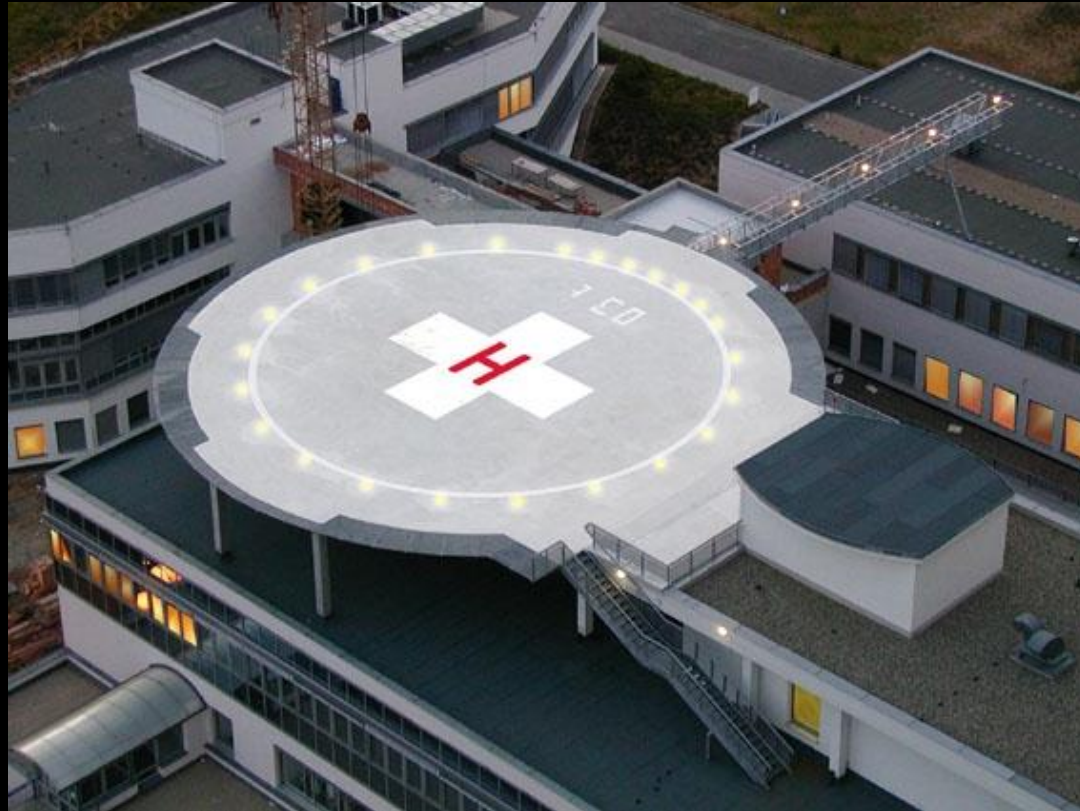

- Mortalita pacientů s $ISS \geq 16$, kteří byli primárně převezeni do univerzitního traumacentra byla poloviční vůči pacientům primárně transportovaným do regionální nemocnice

Evidence Based Medicine

- Pacient s $ISS \geq 20$ a $AIS \geq 4$, transportovaný primárně do traumacentra za dobu kratší než 63 minut má statisticky významně vyšší šanci na přežití než pacient transportovaný do „netraumacentra“ za dobu kratší než 26 minut.

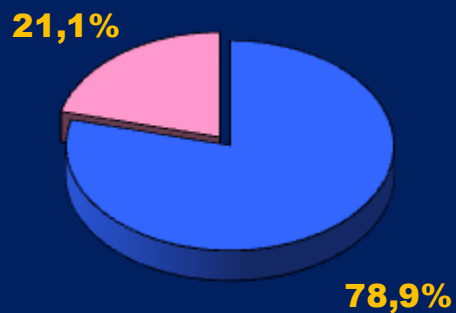

**Soubor pacientů ošetřených v TC
FN Brno s ISS ≥ 16 v roce 2011**

Základní popis

Pohlaví

N = 394

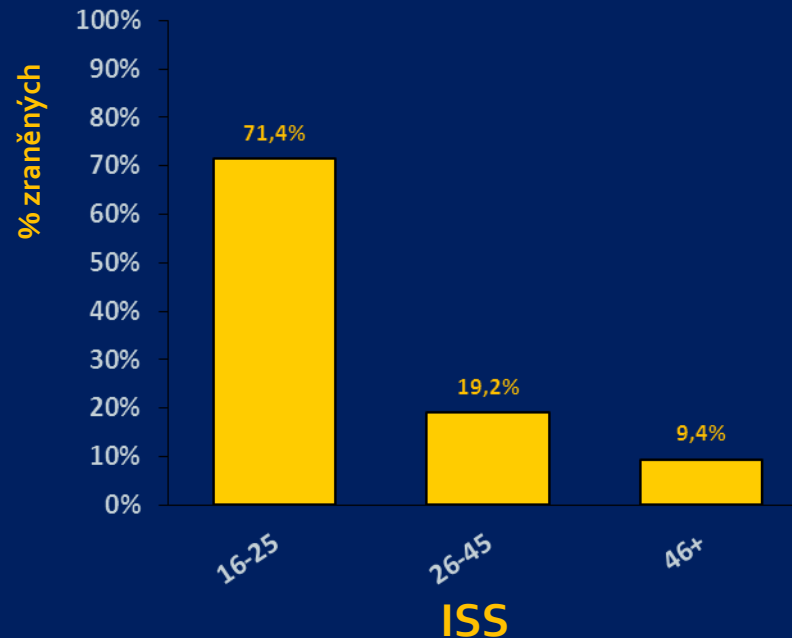

Muži
N = 311

Ženy
N = 83

Mezi zraněnými je přibližně pětina žen.

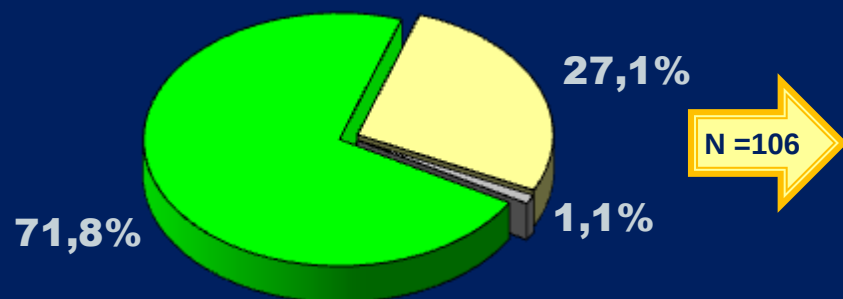
	ISS
Počet	394
Průměr	27
Medián	22
Rozsah	16-75

Typ a způsob transportu

Typ transportu

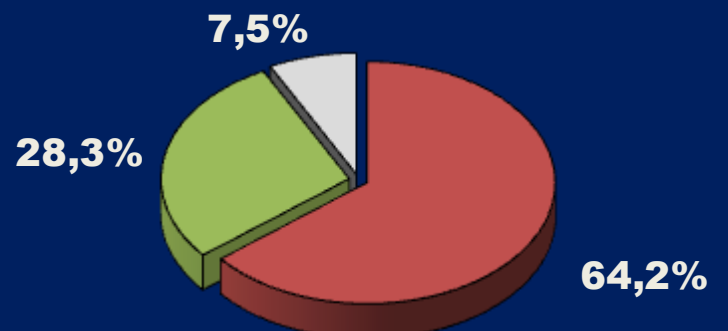
N = 394

Primární N = 285   Sekundární N = 106   Neuvedeno N = 3

Triage pozitivita u sekundárních transportů

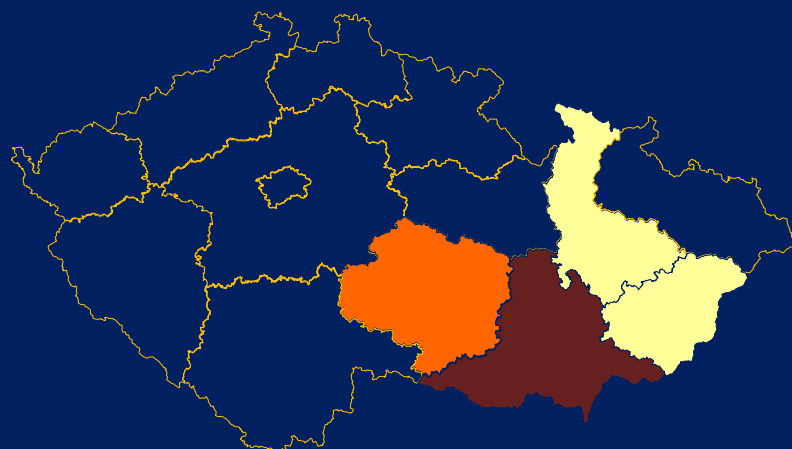
N = 106

Pozitivní N = 68   Negativní N = 30   Neznámo N = 8

Sekundární transfery podle spádové oblasti

Počet sekundárních transferů dle kraje

Polytraumata ve FN Brno

Kraj	Sekundární transport	
	N	%
Jihomoravský kraj	59	55.7%
kraj Vysočina	30	28.3%
Zlínský kraj	3	2.8%
Olomoucký kraj	3	2.8%
neuvedeno	11	10.4%

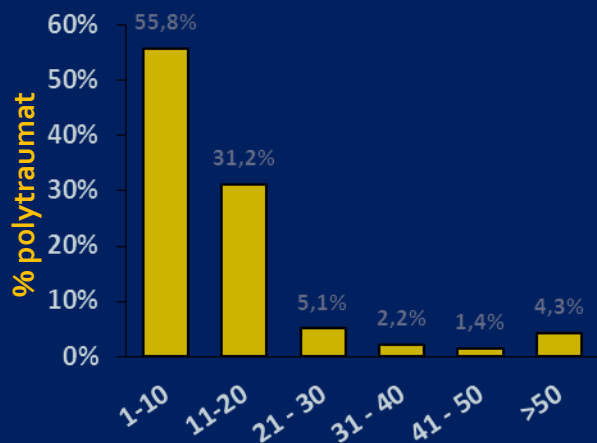

Doba do příjezdu ZZS a doba transportu

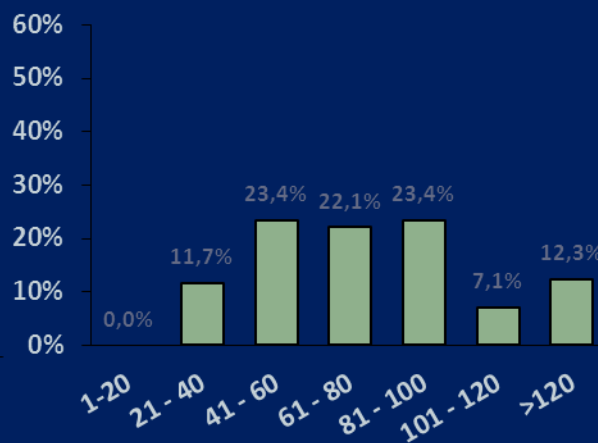
Čas do příjezdu	
Počet	338
Medián	10 minut
10-90% percentil	4 - 23 minut

Doba transportu	
Počet	336
Medián	57 minut
10-90% percentil	29 - 100 minut

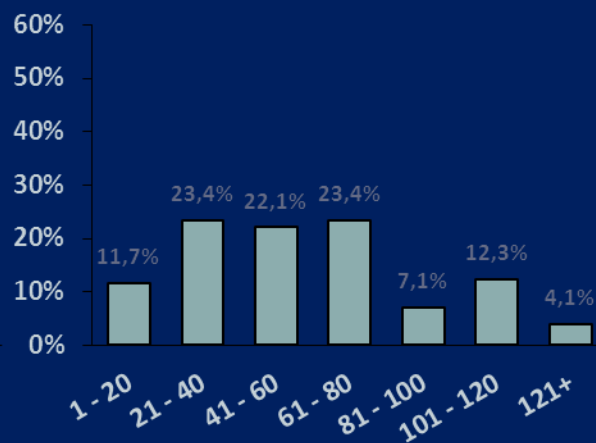
Celkový čas	
Počet	354
Medián	72 minut
10-90% percentil	39 – 124 minut

Doba do příjezdu ZZS (minuty)

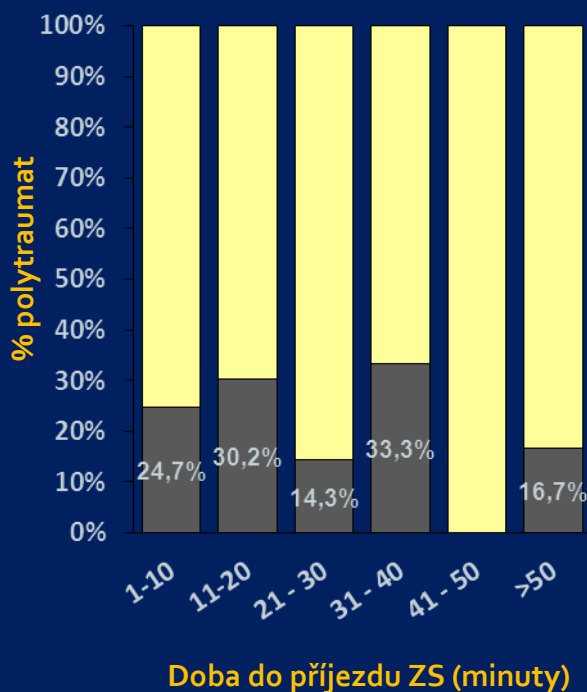
Doba transportu (minuty)

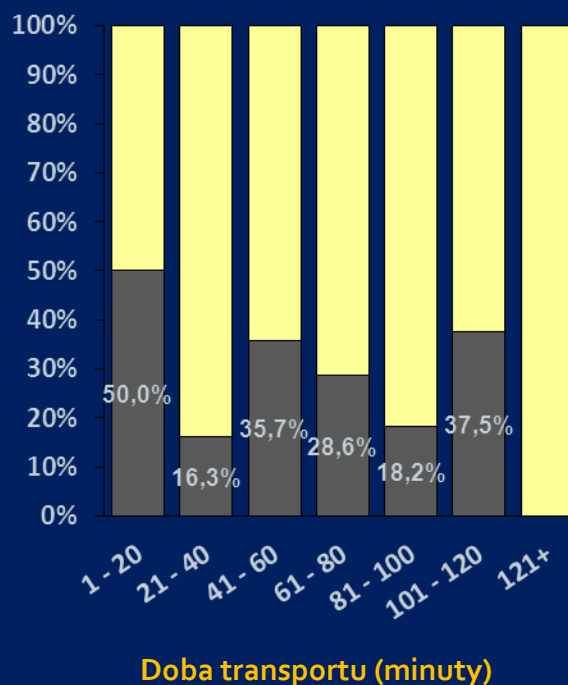
Celkový čas (minuty)

Letalita v závislosti na době transportu

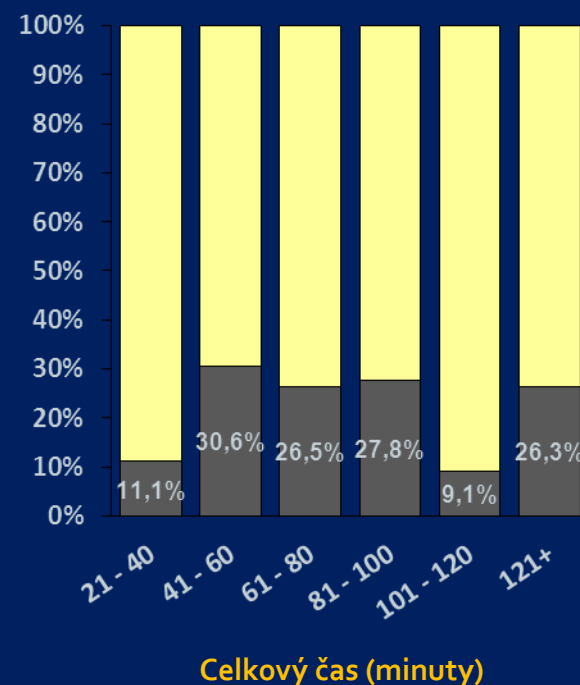
Čas do příjezdu
N=338

Doba transportu
N=336

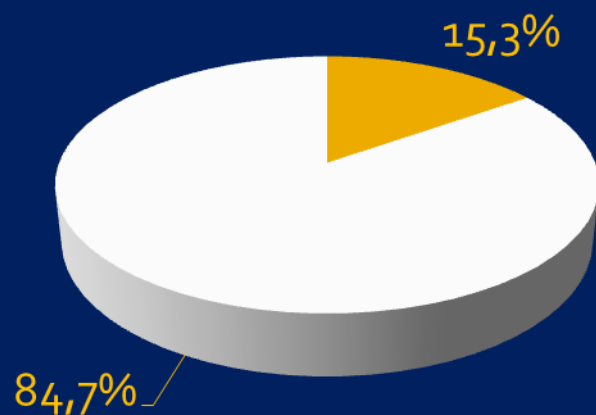
Celkový čas
N=354

Letalita v závislosti na typu transportu

Primární transporty

N = 288

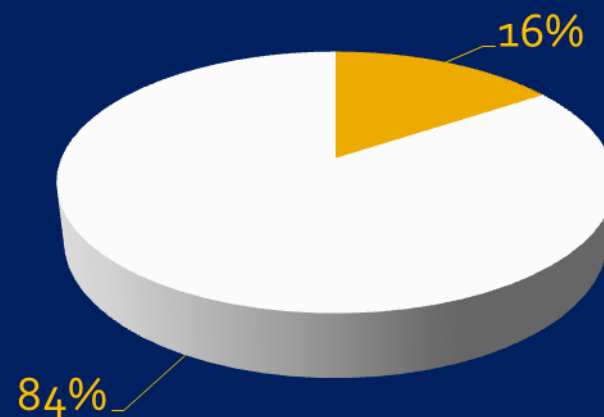

Žije
N = 244

Úmrtí
N = 44

Sekundární transporty

N = 106

Žije
N = 89

Úmrtí
N = 17

Diagnózy u sekundárních transportů

N = 106

	N	%
Kontuze mozku	37	51.4
Subdurální krvácení	37	51.4
Zlomeniny bederní páteře	25	34,7
Zlomenina hrudního obratle	23	32
Subarachnoidální krvácení	22	30.6
Zlomenina lebeční klenby	17	23.6
Traumatický edém mozku	12	16.7
Epidurální krvácení	12	16.7
Zlomeniny pánve	12	16,7
Traumatický hemothorax	10	13,9

Závěr

- Rychlý primární transport adekvátně zajištěného vážně zraněného pacienta do traumacentra statisticky významně zvyšuje jeho šanci na přežití.

Děkuji Vám za pozornost.